

Ú V O D

Potreba bulharsko-slovenského slovníka sa pociťuje už dlhší čas. Chudobnú bulharsko-slovenskú lexikografickú prax reprezentujú zatiaľ dva zastarané slovníky (nedokončený Bulharsko-slovenský slovník L. Zemkovej, 1977 a malý obojstranný Slovensko-bulharský a bulharsko-slovenský slovník M. Odrana, 1979), ktoré svojím rozsahom, zameraním i spracovaním jednak neuspokojujú potreby súčasného používateľa, jednak zaostávajú za súčasnými výdobytkami lexikografickej teórie a praxe.

Uvedené skutočnosti, ako aj výrazné hospodárske, spoločenské a kultúrne zmeny, ktoré sa odzrkadlili v celkovej prestavbe slovnej zásoby ako najflexibilnejšej zložky jazyka, priviedli autorov na myšlienku vytvoriť slovník, ktorý by aktuálne reagoval na potreby súčasnej komunikácie. Predkladaný Bulharsko-slovenský slovník vznikol v Slavistickom kabinete SAV v spolupráci s odborníkmi z Ústavu bulharského jazyka Bulharskej akadémie vied.

Autorský kolektív viedla snaha poskytnúť verejnosti reprezentatívne dielo na vysokej lexikografickej úrovni, ktoré by bolo zdrojom poznatkov o bulharskom jazyku nielen pre odborníkov, ale i pre širšiu verejnosť.

VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA SLOVNÍKA

Typ a rozsah slovníka

Ide o trojväzbový prekladový slovník stredného typu, ktorý je budovaný na vedeckých základoch dvojazyčnej lexikografie a uplatňuje sa v ňom princíp prekladového ekvivalentu.

Hoci je slovník určený v prvom rade slovenskému používateľovi, slovenským študentom bulharistiky, prekladateľom bulharskej umeleckej i odbornej literatúry a iným záujemcom o bulharčinu, prihliada i na potreby nositeľov bulharského jazyka, bulharských slovakistov a ďalších. Sekundárne vo vedeckej rovine by mal slúžiť ako príspevok ku konfrontačnému výskumu dvoch jazykových systémov a byť východiskom pre širší slavistický komparatívny výskum.

Výber slov

Stanovený rozsah i cieľ slovníka kladie zvýšené nároky na výber slov a ich čo najúspornejšie lexikografické spracovanie. Slovník relatívne úplne zachytáva základnú slovnú zásobu súčasnej spisovnej bulharčiny s ohľadom na jej dynamický vývin. Z novotvarov a neologizmov slovník uvádza len tie jednotky, ktoré už prešli určitou aprobáciou a je predpoklad, že sa stanú pevnou súčasťou slovnej zásoby. Výberovo sa uvádzajú cudzie slová a ich deriváty, odborné termíny, historizmy, zastarané výrazy, vulgarizmy a slangové slová. Slovník zachytáva i nárečové slová, ktoré sa často vyskytujú v bulharskej krásnej literatúre.

Štruktúra slovníka

Heslár

Heslové slová sa uvádzajú v abecednom poradí.

Hniezdovanie sťažuje orientáciu v slovníku, preto sa s výnimkou zvrtných slovíes neuplatňuje.